

# Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-188/10 και C-189/10

## Aziz Melki και Sélim Abdeli

[αιτήσεις του Cour de cassation (Γαλλία)  
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Άρθρο 267 ΣΛΕΕ — Εξέταση του συμβατού ενός εθνικού νόμου αφενός με το δίκαιο της Ένωσης και αφετέρου με το εθνικό Σύνταγμα — Εθνική ρύθμιση που προβλέπει την κατά προτεραιότητα διεξαγωγή της παρεμπόμπουσας διαδικασίας ελέγχου της συνταγματικότητας — Άρθρο 67 ΣΛΕΕ — Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Κατάργηση του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα — Κανονισμός (ΕΚ) 562/2006 — Άρθρα 20 και 21 — Εθνική ρύθμιση που επιτρέπει τους ελέγχους ταυτότητας εντός ζώνης 20 χιλιομέτρων από τα χερσαία σύνορα της Γαλλίας με τα άλλα κράτη που μετέχουν στη Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν»

Γνώμη του γενικού εισαγγελέα J. Mazak της 7ης Ιουνίου 2010. . . . . I - 5671

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 22ας Ιουνίου 2010 . . . . . I - 5701

### Περίληψη της αποφάσεως

1. Προδικαστικά ερωτήματα — Παραπομπή ζητήματος στο Δικαστήριο — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — Έλεγχος του κύρους πράξης της Ένωσης — Εθνικό δικαστήριο που αντιμετωπίζει την τεκμαιρόμενη αντισυνταγματικότητα εθνικής ρύθμισης που μεταφέρει οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο — Υποχρέωση παραπομπής του ζητήματος στο Δικαστήριο πριν από τον παρεμπόμποντα έλεγχο της συνταγματικότητας της εν λόγω ρύθμισης — Έκταση (Άρθρο 267 ΣΛΕΕ)

2. Προδικαστικά ερωτήματα — Παραπομπή ζητήματος στο Δικαστήριο — Αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων — Εξέταση του ζητήματος αν μια εθνική ρύθμιση είναι σύμφωνη τόσο με το δίκαιο της Ένωσης όσο και με το εθνικό Σύνταγμα — Εθνική ρύθμιση που προβλέπει την κατά προτεραιότητα διεξαγωγή της παρεμπόδισης διαδικασίας ελέγχου της συνταγματικότητας — Επιτρέπεται — Προϋποθέσεις  
(Άρθρο 267 ΣΛΕΕ)
3. Έλεγχοι στα σύνορα, άσυλο και μετανάστευση — Κοινοτικός κώδικας σχετικά με τη διέλευση των συνόρων — Κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα — Έλεγχοι στο εσωτερικό της επικράτειας  
(Άρθρο 67 ΣΛΕΕ· κανονισμός 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 20 και 21)

1. Η κατά προτεραιότητα εφαρμογή μιας παρεμπόδισης διαδικασίας ελέγχου της συνταγματικότητας ενός εθνικού νόμου του οποίου το περιεχόμενο περιορίζεται απλώς στη μεταφορά των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων μιας οδηγίας της Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο δεν θίγει την αρμοδιότητα διαπίστωσης της ακυρότητας των πράξεων της Ένωσης, και συγκεκριμένα των οδηγιών, την οποία έχει μόνο το Δικαστήριο και η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της ομοιομορφίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, ώστε να υπάρχει ασφάλεια δικαίου.

αυτός αντιβαίνει στο εθνικό Σύνταγμα, το Δικαστήριο θα μπορούσε, στην πράξη, να μην έχει πλέον τη δυνατότητα να ελέγχει, κατόπιν αίτησης των δικαστηρίων της ουσίας του οικείου κράτους μέλους, το κύρος της εν λόγω οδηγίας για τους ίδιους λόγους, αλλά σε σχέση με επιταγές του πρωτογενούς δικαίου, και συγκεκριμένα των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον οποίο το άρθρο 6 ΣΕΕ προσδίδει την ίδια νομική ισχύ που έχουν οι Συνθήκες.

Εφόσον δηλαδή η κατά προτεραιότητα εφαρμογή μιας τέτοιας διαδικασίας οδηγεί στην κατάργηση ενός εθνικού νόμου ο οποίος περιορίζεται απλώς στη μεταφορά των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων μιας οδηγίας της Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο, για τον λόγο ότι ο νόμος

Πριν ο παρεμπόδιση έλεγχος της συνταγματικότητας ενός νόμου, του οποίου το περιεχόμενο περιορίζεται απλώς στη μεταφορά των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων μιας οδηγίας της Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο, να είναι δυνατόν

να πραγματοποιηθεί σε σχέση με τους ίδιους λόγους για τους οποίους τίθεται ζήτημα κύρους της οδηγίας, τα εθνικά δικαστήρια των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου είναι καταρχήν υποχρεωμένα, βάσει του άρθρου 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικά με το κύρος της οδηγίας αυτής και, στη συνέχεια, να συναγάγουν τις συνέπειες της προδικαστικής απόφασης του Δικαστηρίου, εκτός αν το ίδιο το δικαστήριο που έχει κινήσει τη διαδικασία του παρεμπόπτοντος ελέγχου της συνταγματικότητας έχει υποβάλει στο Δικαστήριο το ερώτημα αυτό βάσει του δεύτερου εδαφίου του ίδιου αυτού άρθρου. Πράγματι, όταν πρόκειται για εθνικό νόμο μεταφοράς που έχει αυτό το περιεχόμενο, το ζήτημα αν η οδηγία είναι έγκυρη αποτελεί πρόκριμα για την υποχρέωση μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο. Επιπλέον, το γεγονός ότι για την εξέταση του ζητήματος από τα εθνικά δικαστήρια προβλέπεται συγκεκριμένη αυστηρή προθεσμία δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την υποβολή αίτησης για την έκδοση προδικαστικής απόφασης ως προς το κύρος της επίμαχης οδηγίας.

(βλ. σκέψεις 54-56)

2. Αντιβαίνει στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ η νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους που καθιερώνει μια παρεμπόπτουςα διαδικασία ελέγχου της συνταγματικότητας των εθνικών νόμων, καθόσον η κατά προτεραιότητα εφαρμογή της διαδικασίας αυτής έχει ως αποτέλεσμα να εμποδίζονται, τόσο πριν από την παραπομπή του ζητήματος της αντισυνταγματικότητας στο εθνικό δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων όσο και μετά την έκδοση, ενδεχομένως, απόφασης από το δικαστήριο

αυτό επί του εν λόγω ζητήματος, όλα τα άλλα εθνικά δικαστήρια να ασκούν την ευχέρειά τους ή να εκπληρώνουν την υποχρέωσή τους να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.

Αντίθετα, δεν αντιβαίνει στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ η εν λόγω εθνική νομοθετική ρύθμιση, εφόσον τα λοιπά εθνικά δικαστήρια εξακολουθούν να είναι ελεύθερα:

- να υποβάλουν στο Δικαστήριο σε όποιο στάδιο της διαδικασίας κρίνουν ενδεδειγμένο, και μάλιστα ακόμη και μετά το πέρας της παρεμπόπτουςας διαδικασίας ελέγχου της συνταγματικότητας, οποιοδήποτε αναγκαίο κατά την κρίση τους προδικαστικό ερώτημα,
- να διατάξουν κάθε αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση της προσωρινής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που απονέμει η έννομη τάξη της Ένωσης και
- να μην εφαρμόσουν, μετά την περάτωση της παρεμπόπτουςας αυτής διαδικασίας, την εν λόγω εθνική διάταξη, αν την θεωρούν αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης.

Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξακριβώσει αν η εθνική νομοθετική ρύθμιση που καθιερώνει παρεμπόδιουσα διαδικασία ελέγχου της συνταγματικότητας μπορεί να ερμηνευθεί σύμφωνα με αυτές τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης.

(βλ. σκέψη 57, διατακτ. 1)

3. Αντιβαίνει στο άρθρο 67, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ και στα άρθρα 20 και 21 του κανονισμού 562/2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικα συνόρων του Σένγκεν), η εθνική νομοθετική ρύθμιση που απονέμει στις αστυνομικές αρχές του οικείου κράτους μέλους την αρμοδιότητα να ελέγχουν,

αποκλειστικά και μόνο εντός ζώνης 20 χιλιομέτρων από τα χερσαία σύνορα του κράτους αυτού με άλλα κράτη που μετέχουν στη Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, την ταυτότητα οποιουδήποτε ατόμου, ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά του και από τη συνδρομή ιδιαίτερων περιστάσεων από τις οποίες να προκύπτει κίνδυνος διατάραξης της δημόσιας τάξης, προκειμένου να εξακριβώνουν την τήρηση της υποχρέωσης του ελεγχόμενου ατόμου να έχει στην κατοχή του και να μπορεί να επιδείξει τις άδειες και τα έγγραφα που προβλέπονται από τον νόμο, εφόσον η νομοθετική αυτή ρύθμιση δεν προβλέπει τα αναγκαία μέτρα πλαισίωσης της αρμοδιότητας αυτής, ώστε να διασφαλίζεται ότι η άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας στην πράξη δεν θα έχει ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους.

(βλ. σκέψη 75, διατακτ. 2)